

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg

Den 17. marts 2017
Sagsnummer: 2017-439

- ./.
- Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering notat til Folketingets Europaudvalg om EU's ratifikation af accept af ændringerne til 1999-protokollen til 1979-konventionen om grænseoverskridende luftforurening over store afstande angående reduktion af forurening, eutrofiering og ozon ved jordoverfladen (Gøteborgprotokollen).

Med venlig hilsen

Henrik Hedeman Olsen

Orientering om EU's ratifikation af accept af ændringerne til 1999-protokollen til 1979-konventionen om grænseoverskridende luftforurening over store afstande angående reduktion af forsurening, eutrofiering og ozon ved jordoverfladen (Gøteborgprotokollen)

Resumé

En rådsafgørelse om EU's ratifikation af Gøteborgprotokollen forventes vedtaget på et kommende rådsmøde. Gøteborgprotokollen er implementeret gennem NEC-direktivet. Eftersom reduktionsforpligtelsen på ammoniak er den samme i Gøteborgprotokollen som i NEC-direktivet, og derfor er omfattet af samme væsentlige usikkerhedsspænd, stemmer Danmark imod EU's ratificering af Gøteborgprotokollen. Danmark er forpligtet til at ratificere Gøteborgprotokollen nationalt.

Indhold

Kommissionen har den 18. december 2013 fremsat forslag til Rådets afgørelse om accept af ændringerne til 1999-protokollen til 1979-konventionen om grænseoverskridende luftforurening over store afstande angående reduktion af forsurening, eutrofiering og ozon ved jordoverfladen (Gøteborgprotokollen).

Forslaget er fremsat med hjemmel i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 192 sammenholdt med artikel 218, stk. 6, litra a) og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter godkendelse af Europa-Parlamentet.

Forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Formålet med forslaget er, at EU ratificerer den reviderede Gøteborgprotokol og derved bidrager til ikrafttrædelse af protokollen. Herudover skal de enkelte medlemsstater ratificere Gøteborgprotokollen. Danmark er således forpligtet til selvstændigt at ratificere.

Det fremgår af artikel 3 i ændringsdokumentet til Gøteborgprotokollen, at den reviderede protokol træder i kraft på den halvfemsindstyvende dag efter, at to tredjedele af de deltagende parter til den nuværende protokol har ratificeret/accepteret. Det vil sige, at mindst 17 lande skal ratificere/acceptere protokollen, førend den træder i kraft. På indeværende tidspunkt (marts 2017) er Sverige og USA de eneste lande, der har ratificeret den reviderede protokol.

Uanset at selve rådsbeslutningen træffes ved kvalificeret flertal, kan dette først bringes til beslutning, såfremt der foreligger indikation fra alle medlemsstater om at ratificere nationalt. Dette er nødvendigt for at undgå en situation, hvor der kan rejses tvivl om, hvorvidt EU (via EU eller medlemsstater) opfylder aftalen. Det er derfor sædvanlig praksis, at EU og medlemsstaterne deponerer deres ratifikationsinstrumenter samtidig.

Danmarks forpligtigelser under Gøteborgprotokollen fremgår af nedenstående tabel. Forpligtelserne er fastsat som procentsatser for, hvor meget hvert stof skal reduceres mellem 2005 og 2020.

	NO _x	VOC	SO ₂	NH ₃ **	PM _{2,5}
Reduktion mellem 2005-2020 i %	56	35	35	24	33

** Inklusiv NH₃ fra voksende afgrøder

I det reviderede NEC-direktiv er den reviderede Gøteborgprotokols emissionslofter for 2020 indarbejdet. Direktivet fastsætter tillige reduktionsforpligtelser for EU's medlemsstater vedrørende NO_x, SO₂, NMVOC, NH₃ og PM_{2,5} for 2030. Det reviderede NEC-direktiv blev vedtaget i december 2016. Det reviderede NEC-direktiv skal implementeres af medlemsstaterne senest den 30. juni 2018.

Vedtagelsen af det reviderede NEC-direktiv betyder, at Danmark er EU-retligt forpligtet af det materielle indhold i Gøteborgprotokollen, uanset om den ratificeres af EU eller Danmark. Hertil kommer, at Danmark er folkeretligt forpligtet til ikke at modvirke indgåede folkeretlige aftaler, herunder Gøteborgprotokollen. Når EU ratificerer Gøteborgprotokollen, og denne er trådt i kraft, vil Danmark EU-retligt være forpligtet via EU's tiltrædelse til protokollen, idet internationale aftaler indgået af EU er direkte bindende både for EU's institutioner og for medlemsstaterne. Når Gøteborgprotokollen vedtages i Rådet, er Danmark derfor forpligtet til at ratificere Gøteborgprotokollen nationalt.

Da protokollen er implementeret i det reviderede NEC-direktiv, er Danmark allerede bundet af forpligtelserne i den reviderede Gøteborgprotokol uafhængigt af dennes ratifikation. Deraf følger, at forslaget til EU-ratifikation ikke i sig selv har konsekvenser for økonomi, beskæftigelsen, arbejdsmarkedet, ligestilling, miljø, sundhed, forbrugerbeskyttelse, eller nogen lovgivningsmæssige konsekvenser, idet forpligtelserne i den reviderede Gøteborgprotokol allerede implementeres i dansk lov via implementering af det reviderede NEC-direktiv.

Forslaget KOM(2013)920 om ændring af NEC-direktivet er forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 27. november 2015, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 23. november 2015.

Regeringens holdning

Regeringen støtter op om det overordnede formål med Gøteborgprotokollen og finder det vigtigt, at luftforurening som en grænseoverskridende problemstilling reguleres internationalt for at fremme ensartede konkurrencevilkår.

Regeringen finder det dog samtidig grundlæggende væsentligt, at reguleringen sker med udgangspunkt i en fair byrdefordeling, således at dansk landbrugs konkurrencevilkår ikke forringes. Regeringen finder, at det danske ammoniakmål for 2020, som indgår i den reviderede Gøteborgprotokol og NEC-direktivet, ikke tager hensyn til det væsentlige usikkerhedsspænd, der er forbundet med grundlaget for fastsættelsen af målet. På den baggrund stemte Danmark imod forslaget om ændring af NEC-direktivet i december 2016.

Eftersom reduktionsforpligtelsen på ammoniak er den samme i Gøteborgprotokollen som i NEC-direktivet, og derfor er omfattet af samme væsentlige usikkerhedsspænd, stemmer Danmark imod i forbindelse med EU's ratificering af Gøteborgprotokollen. Danmark vil i den forbindelse afgive en erklæring om skepsis over for det danske ammoniakmål for 2020.

Da Danmark er forpligtet til at ratificere Gøteborgprotokollen nationalt, og eftersom EU's ratificering forudsætter medlemsstaternes nationale ratificering, vil regeringen forud for EU's ratificering afgive en erklæring om, at Danmark agter at ratificere Gøteborgprotokollen nationalt.